

Varstvo pravic – pravočasno ali z zamudo?

Pri Mladinski knjigi je izšel zbornik razprav in dokumentov **Varstvo človekovih pravic**

Na naslovnici zbornika **Varstvo človekovih pravic** je detajl iz slike, ki prikazuje napad na Bastiljo; prihodnje leto bo minilo natanko dvesto let od francoske revolucije. Seveda pa zajetnemu zborniku (549 strani) ne gre za zgodovinske prispevke k meščanski revoluciji, ampak za temeljne informacije o človekovih svoboščinah in pravicah, ki so prvič dobile deklarativno obliko prav v letu francoske revolucije.

Za zbornik je prišla pobuda že pred leti, in to — po besedah urednika zbirke Tokovi **Marka Uršiča** — s strani pravnikov. Da je izid padel v čas, ko je takšno gradivo silno potrebno ne le zaradi širjenja pravne kulture, ampak predvsem zaradi njene aktualne ogroženosti, je torej zgolj slučaj; slučaj pa seveda ni, je nastal zbornik v času, ko postajata zavest o pravicah in občutljivost za krivice večji, kot sta bili kdarkoli prej. Zato bo ta knjiga, kot je dejal na predstavitvi **dr. Ljubo Bavcon**, tudi pisec uvoda, vsaj posredno pomagala tudi tistim »malim ljudem, ki še vedno težko uveljavljajo svoje pravice pred občinskimi vrati ali pred vrati svojih delovnih organizacij«. Zlasti pa oži knjiga prostor inscenacijam političnih procesov; po tej strani je njena aktualnost nedvomno zavidljiva.

Zbornik so uredili Peter Jambreč, Anton Perenič in Marko Uršič. Sestavljen je iz treh delov. V poglavju **Pravna ureditev človekovih pravic** so objavljene razprave slovenskih pravnikov, drugo poglavje, **Človekove pravice in civilna družba**, je zastavljeno širše sociološko; ker gre za prvi tovrstni spis pri nas, omenimo vsaj prispevek Jaše L. Zlobca o Amnesty International. V tretjem delu so najpomembnejši dokumenti s področja človekovih pravic, od Magne Chartre do danes; razdeljeni so na zgodovinske in mednarodne dokumente ter na sodobna ustavna besedila o človekovih pravicah, kjer so za primerjavo in zgled predstavljene — ob naši — ustave ZDA, ZSSR in italijanska.

Knjiga bi zahtevala temeljito recenzijo, je dejal takoj na začetku dr. Bavcon, ki najbrž ni mislil le na strokovno-pravne odmeve, čeprav je ob njej jasno bolj kot kdaj prej, da pravne stroke ne bo mogoče obiti.

PETER KOLŠEK